

Protestáns Teológiai Intézet
Rektori Hivatala
Dr. Kállay Dezső Rektor úr figyelmébe
Helyben

JELENTÉS

az Intézet könyvtárának működéséről
a 2015/2016-os tanévben

- A könyvtár legfontosabb tevékenysége a hallgatók, tanárok és kutatók tájékoztatása, a könyvek és egyéb dokumentumok rendelkezésre bocsátása, kölcsönzése. Az átszervezési munkák és a felújításra várakozás miatt továbbra is előforduló nehézségek ellenére Adorjáni Mária ezt a munkát ebben a tanévben is eredményesen és hatékonyan végezte.
- Bak Ágnes ebben a tanévben is folytatta a könyvvállomány számítógépes feldolgozását. A könyvtár online adatbázisa meghaladta a 24466 rekordot. A társkönyvtárként működő Belmissziói Intézet könyvtárának 4120 feldolgozott kötete is a mi rendszerünkben kereshető. A feldolgozás folyamatos, a nemzetközi US-MARC szabvány szerint történik. A könyvtár állománya elérhető a magyarországi Egyházi Könyvtárak Egyesülésének (www.eke.hu) közös katalógusában is (www.unitas.hu), valamint az 1800-ig megjelent magyar nyelvű és vonatkozású dokumentumaink rekordjait a Magyar Országos Közös Katalógus régikönyves részlege is átveszi (www.mokka-r.hu).
- A 2015/2016-os tanévben 207 beiratkozott olvasója volt a könyvtárnak.
- A könyvtárból 1608 dokumentumot kölcsönöztek (a statisztika június 7-én zárult, a tavaly 1821 kötetet), olvasói használatra 1220 dokumentumot kértek ki (a tavaly 978-et). A kölcsönzés és tájékoztatás mellett az olvasóterem idén is 16 óráig könyvtárosi, utána igény szerint diákfelügyelettel működött.
- Az állomány vásárlás és adományok útján az elmúlt tanévben 1198 címmel gyarapodott (a beszerzési napló adatai, 2015. június 6-ig. A tavaly 939, tavalyelőtt 1661 címet leltároztunk). A gyarapodást a főleg külföldről beérkezett könyvadományok, hagyatékok jelentették. A beérkezett könyvanyag átválogatásában Balogh Csaba könyvtárfelelős tanár segített. A dokumentumok csak egy részét sikerült véglegesen elhelyezni, a többi egyelőre helyhiány miatt még várat magára. A polcra tett könyveket, kéziratokat viszont szinte azonnal számítógépbe vezetjük, így a tényleges gyarapodás katalogizálásával szinte naprakészek vagyunk.
- 2015-re is kaptunk támogatást a budapesti NKA által finanszírozott *Márai Program* keretében. 160.000 forint értékben választhattunk egy megadott lista alapján fele-fele arányban szép- és szakirodalmi könyveket. Mivel a szépirodalmat a könyvtárunk hely

hiányában nem gyűjti, a könyvanyagok ezt a részét együttműködési szerződés keretében átadtuk a kolozsvári Református Kollégium Könyvtárának.

- A könyvtárat több adományozó is támogatta könyvekkel, ezt a tényt a könyvekben, a beszerzési naplóban és az online katalógusban is rögzítettük. Átvettük részlegesen Gúzs Ferenc közgazdász könyvgyűjteményét (főként a Szászvárosi Református Kollégium gyűjteményéből származó könyveket), ill. dr. Tőkés István könyvgyűjteményének teológiai anyagát. Külföldi támogatók ebben a tanévben is adományoztak idegen nyelvű könyvanyagokat a könyvtárnak. Ries Niewkoop holland lelkipásztor közbenjárásával tizenkét doboz teológiai könyv érkezett. Könyvtárunk tagja az angliai Langham Partnership szervezetének, ahonnan idén is frissen megjelent angol nyelvű teológiai szakirodalmat kapott a könyvtár 100 font értékben. Hasonlóképpen lehetőséget kaptunk az Egyesült Államokbeli *Theological Book Network* szervezetébe újra bekapcsolódni. Tőlük már két alkalommal érkezett könyvszállítmány, kortárs amerikai teológusok munkáit, ez a beszerzési forrás is hasznos lesz a könyvtár és az Intézet számára.
- A svájci HEKS több év kimaradás után ismét támogatási szándékkal keresett meg minket: egy hároméves könyvbeszerzési projektre írtunk szerződést 80–20% százalékos hozzájárulással. A 2015-ös év beszerzését dr. Balogh Csaba könyvtárfelelős tanár szervezte meg a Tanári Kar igényei alapján. Az Intézet költségvetésében ez a 3000 lejes önrész nem szerepelt, ezért a könyvtár fejlesztésre szánt pénzéből pótoltuk, és várhatóan a 2016-os önrészt is onnan kell fedeznünk. Viszont nyomatékosan kérem, hogy a 2017-es költségvetés összeállításánál a Gazdasági Tanács és a Szenátus legyenek tekintettel erre a könyvtári projektre, és vegyék be az önrészt a költségvetésbe.
- Idén egy nyertes pályázatunk volt, a Bethlen Gábor Alap 400.000 forinttal támogatta a könyvtár digitális tárának a fejlesztését. Ezen kívül az Emberi Erőforrások Minisztériumához adtam be pályázatot 17 millió forint támogatást kérve a könyvtári bútorzat cseréjére, de ezt kerethiány miatt elutasították.¹ A pályázati lehetőségeink meglehetősen beszűkültek, aminek az az oka, hogy a könyvtárunk egyetlen közgyűjteményi pályázati kiírásban megjelölt célkitűzésbe se fért bele (pl. a kiírások „muzeális intézményeknek” szólnak, a mi alapító okiratunkban és működési szabályzatunkban viszont ilyen kitétel nincsen, noha 120 éves régiséggel bírunk). Az eddigiekben az is gondot jelentett, hogy mivel a könyvtár nem önálló jogi személyiség, az általános pályázatok esetében (pl. könyvkiadás, eseményszervezés) mindig az Intézet élvezte a prioritást, és a könyvtár elesett a lehetőségektől. Bízunk benne, hogy a jövőre nézve sikerül közös pályázati stratégiát kidolgozni.
- A könyvtár alapszolgáltatásai közé tartozik a fénymásolás és szkennelés is. Amellett, hogy a könyvtár számára digitalizálunk dokumentumokat, hallgatói, kutatói, ill. egyéb intézményi kérésre is végzünk digitalizálási munkákat. Az elmúlt tanévben olvasók a fénymásolás helyett a szkennelést igényelték gyakrabban. Ez is alátámasztja azt a törekvésünket, hogy a hagyományos, papír alapú dokumentumok mellett digitális hozzáférést is biztosítsunk az olvasóknak. A szolgáltatásból befolyó összeget átadjuk a Gazdasági Hivatalnak, ez a könyvtári fénymásoló és szkennelők szervízdíját és fogyóanyagjait fedezi. Sajnos a kilenc éves kompakt fénymásolóval egyre több problémánk van, szándékozunk lecserélni egy modernebbre.

---

¹ A pályázati anyag a könyvtár és a Gazdasági Igazgatóság nyilvántartásában is szerepel.

- Az Erdélyi Református Egyházkerülettől kaptunk egy Canon ImageRunner fénymásolót. Sajnos a gép csak fénymásolásra alkalmas, egyéb tevékenységre (szkennelés, nyomtatás) nem. A gépet a Kerület gazdasági vezetésével való egyeztetés után az Intézet hivatalainak használatára szeretnénk átadni, mivel a könyvtárban kihasználatlanul áll.
- Szakmai kapcsolatot ápolunk a Kárpát-medence jelentősebb könyvtáraival és könyvtárosképző egyetemeivel, ez a tájékoztatás, a dokumentumcsere, ill. a szakmai együttműködések terén jelentős eredményeket hozott.
- A könyvtár saját alapjából fizette a könyvkötés kiadásait. Továbbra is Adorjáni Márta képzőművész, Tóth Vura József egykori könyvkötőnk tanítványa végzi a könyvkötési munkákat.
- Tavaly a 120 éves jubileumra megjelent a könyvtár 16. századi állományának nemzetközi szabvány szerinti katalógusa. A könyvet az októberi jubileumi ünnepségen dr. Monok István egyetemi docens, az MTA Könyvtár és Információs Központ igazgatója mutatta be. A szakmai visszhangja elég jó (Svájzból és Hollandiából is jeleztek vissza kollégák, kutatók), és az MTA saját költségére egy 100 példányos utánnyomást kért, hogy terjeszthesse a könyvet. Jelenleg dolgozom a második köteten, amely a könyvtár 1711-ig megjelent magyar nyelvű és magyar vonatkozású nyomtatványait katalogizálja.
- A tanévben érdemi felújítási munka nem zajlott. Mivel a tavaly nyáron félbemaradt Intézeti felújítás kapcsán a könyvtár felújítását és bővítését is megtervezte a fenntartó Egyházkerület, arra számítottunk, hogy megkezdik a munkálatokat, de ezekre mindeközben nem került sor. Ez a tétlen várakozás hátrányára volt a könyvtár munkájának. Két dolog haladt viszont:
  - A visszakapott nyomdai terek felújítását ifj. Kozma Zsolt megtervezte, az itt felállítandó tömörraktár polcozását az Egyházkerület megbízásából megterveztettem, három cégtől kértem rá árajánlatot. A Kerület a helyi META Kft-től meg is rendelte a polcokat, azt pályázati pénzből kivitelezette, tudomásom szerint a polcok a META Kft raktárában várják, hogy a helyükre kerüljenek.
  - A könyvtár egyik muzeális gyűjteményét őrző hátsó raktárban kiállítóteret terveztünk megvalósítani. Ezt is ifj. Kozma Zsolt tervezte meg, viszont a csak 8 tárlóasztal és egy polc készült el, ill. két ajtót újítottak fel (a könyvtár régi bejárati ajtaját a kapusfülke felőli folyosóra, ill. egy kétszárnyas belső ajtót). Az Egyházkerület nem adott pontos választ, hogy hajlandó-e áldozni a projekt befejezésére, én minden eshetőségre számítva megkeresem a Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjteményi Titkárságát, és a projektet soron kívül benyújtottam támogatásra. Egyelőre nem érkezett válasz.
- Tavaly júliusban az Egyházi Könyvtárak Egyesülésének sárospataki közgyűlésén előadásban bemutattam a könyvtár digitális tárát, emellett több konferencián és értekezleten tartottam előadást. Folyó év május 23–37-e között a Sárospataki Református Teológiai Akadémiához tartozó Tudományos Gyűjteményekben töltöttem öt napot Erasmus+ mobilitás keretében, sok jó impulzust nyerve.
- Bak Ágnes könyvtáros összeállította *Az Út* folyóirat régi és új folyamainak részletes repertóriumát, és pályázati támogatást kapott rá a Communitas Alapítvány és a Reformáció Emlékbizottság 500 részéről. A repertórium várhatóan folyó év őszén fog megjelenni.

- Balogh Csaba könyvtárfelelős tanár munkáját dicséri a könyvtár honlapja (www.konyvtar.proteo.hu), és a digitális archívum. A digitális tár új lehetőségeket nyújt kutatóknak, lelkipásztoroknak, de az intézet hallgatóinak is a tanulmányi anyaghoz való hozzáférése terén is. A visszajelzések azt igazolják, hogy a könyvtári tájékoztató felületet, az online katalógust, és a digitális tárat sokan és eredményesen használják.

Munkánkat, és főleg a könyvbeszerzést jelentősen nehezítette, hogy az idei tervezett könyvtári költségvetésnek ismét csak a töredékét hagyták jóvá, és érthetetlen okokból ahhoz sem tudunk hozzáférni. Emiatt többek között sem a Corvina szoftver, sem a könyvtár biztonsági rendszerének a szervizelését nem tudjuk megoldani, nincs rendszeres könyvbeszerzés, és csak a legfontosabb dokumentumokat (főleg folyóiratokat) tudtuk beköltetni. A könyvtár szerverének gondozására nem kötött az Intézet szerződést, a rendszergazdánk nem ért hozzá, így annak karbantartása, felügyelete függőben van. Amennyiben ezek a problémák a közeljövőben nem oldódnak meg, – ahogy már a tavaly is jeleztem a beszámolómban – semmilyen felelősséget nem vállalunk a szerver, a Corvina szoftver működéséért, és lényegében általuk a könyvtári katalógizálásért és tájékoztatásért. Ebben az állapotban egy komolyabb probléma (vírus, hackelés, mechanikai probléma) nemcsak az egykor 5500 euróért vett szoftvert, de tizenegy évi munkánkat is tönkretelheti, és a katalógus elvesztésével a könyvtári kiszolgálás is megszűnik, mert a dokumentumok nem lesznek visszakereshetők. Tisztelettel kérem ezeknek a problémáknak a mihamarábbi orvoslását.

Igyekszünk a tervezett felújításokra felkészülni, de előre láthatóan a felújításra váró termék kiürítéséhez segítségre lesz majd szükségünk, számítunk majd ebben az Intézet támogatására.

Tisztelettel kérem a jelentés elfogadását.

Kolozsvár, 2016. június 9.

Kurta József
lelkész – könyvtáros